

Nyhetsbrev fra Attac Norge Desember 2009

1. Norske studiesteder fjerner Coca- Cola
 2. Attac inviterer til konferanse 5.- 7. februar
 3. Kvotehandling redder ikke klimaet
 4. Debatt om oljefondet- nå på video
 5. Attac- kalender
-

1. Norske studiesteder fjerner Coca- Cola

**Høgskoler og universiteter i Norge har bestemt å ikke fornye Coca-Colas kontrakt med landets studentsamskipnader.
- En stor seier, sier Martin Giset i Attac Blindern.**

Studenter rundt om i Norge har hatt kampanjer for å fjerne Coca-Cola sitt monopol ved studiestedene. Kampanjen har blant annet satt søkelys på Coca-Colas misbruk av vannressurser i India. Studentene har argumentert med at Coca-Cola sin markedsandel på 90 % på studiesteder har gjort det vanskelig for studenter å kjøpe andre mer etiske produkter.

Stor seier

Studentsamskipnaden i Oslo vedtok å ikke fornye kontrakten, og bestemte også at nye kontrakter i SIO kun kan få tildelt 80 % av markedsandelen på et studiested. Dette imøtekommer begge hovedkravene til kampanjen. Hovedkontrakten som trer i kraft 10. januar 2010, ble gitt til Ringnes og gjelder for høgskoler og universiteter i hele Norge.

- Det er en stor seier for studentkampanjen å holde Coca-Cola i Norge ansvarlig. Vi sender en tydelig beskjed til Coca-Cola om at de må stoppe den uetiske praksisen i India. Vi er også veldig fornøyde med at kampanjen har fjernet monopolsituasjonen Coca-Cola hadde, sier Martin Giset i Attac Blindern, den ledende kampanjegruppa på universitetet i Oslo.

Studentsamskipnaden hadde både finansielle så vel som etiske begrunnelser i valget av ny leverandør.

- Vi er kjempefornøyde. Både fordi Ringnes hadde et bedre tilbud enn Coca-Cola, og fordi det

kommer til å gjøre det lettere for studentene å gjøre et etisk valg når de kjøper mineralvann, sier leder i Velferdstinget Jenny Nygaard.

Denne beslutningen kommer etter en toårig kampanje mot Coca-Cola i Norge. 11. november, 2008, vedtok Velferdstinget ved universitetet i Oslo en uttalelse som krevde å minske andelen Coca-Cola produkter, tilby alternativ drikke som er mer etiske (fair trade) og innføre strengere retningslinjer for at leverandører til universitetet i Oslo tar hensyn til miljø og etikk. Universitetet i Bergen, Høgskolen i Vestfold og Universitetet for miljø- og biovitenskap på Ås har gjort lignende vedtak mot Coca-Cola.

Kampanje også i India

Det har også flere steder i India vært kampanjer mot Coca-Cola. Det sivile samfunnet har anklaget selskapet for å forårsake vannmangel og for å forurense vannet. To Coca-Cola fabrikker har blitt stengt i India som et resultat av denne kampanjen, og en Coca-Cola sponset undersøkelse som ble lagt fram i januar 2008 har anbefalt stengning av enda en fabrikk i India på grunn av deres betydelige rolle i å gjøre vannmangelen til et enda større problem i området.

For litt over to uker siden, 30. november 2009, deltok over 2000 beboere i protester mot Coca-Cola i Mehdiganj i India. Demonstrantene beskylder selskapet for å forverre tørketiden.

Tydelig beskjed

- Vi vil takke studentene i Norge for at de sender en tydelig beskjed til Coca-Cola om at deres aktivitet i India er uetisk og at forbrukere rundt om i verden vil tenke seg om før de drikker Coca-Cola produkter, sier Nandlal Master of Lok Samiti i Mehdiganj.

- Vi ønsker høgskoler og universiteter i Norge velkommen etter til gruppen av det stadig økende antallet institusjoner rundt om i verden som krever at Coca-Cola må endre praksis i India. Avgjørelsen om å ikke gjøre "business as usual" med Coca-Cola er et viktig bidrag i kampen for rettferdighet for samfunnene i India, sier Amit Srivastava fra India Resource Center, en internasjonal kampanje- organisasjon.

India Resource Center jobber tett med Attac Norge i kampen mot Coca-Cola.

For mer informasjon se www.IndiaResource.org

2. En annen verden er mulig- men hvilken?

Attac arrangerer konferanse om økonomiske alternativer 5. -7. februar 2010 på Håndverkeren i Oslo

Med denne konferansen ønsker vi å sette søkelyset på hvordan skape en økonomi som setter folk, ikke profitt, først. Målet med konferansen er å presentere Attacs utfordringer til regjeringa og presentere gjennomførbare måter å bygge opp en demokratisk styring av en bærekraftig verdensøkonomi.

Du kan melde deg på her: <https://www.deltager.no/Attackonferanse> eller til [attac\(at\)attac.no](mailto:attac(at)attac.no)
Pris 250/100 kr ved forhåndspåmelding. 300/150kr i døra. Endagspass 100kr.

Foreløpige innledere: Peter Wahl, Tyskland. Per Olaf Lundteigen. Torstein Dahle. Americo Urquizo, Peru. Hillary Wainwright, England. Jan Mønnesland. Einar Mar Gudmundsson, Island. Rune Skarstein. Ali Esbati. Emilie Ekeberg. Heinz Dietrich, Venezuela. Sergio Gregorio Baierle, Brasil. Thomas Coutrot, Frankrike. Bent Sofus Tranøy. Helene Bank. Asbjørn Wahl. Stig Ingebritsen. Sigrid Jacobsen.

Konferansen har fire bolker med møter som går parallelt i to møterom over de tre dagene.

I temaet **radikale utfordringer til en radikal regjering** presenterer vi en konstruktiv kritikk av i Soria Moria II. Fokuset her er alternative måter å organisere og styre økonomien på, slik som boligpolitikk, New Public Management og finanspolitikk.

Det neste temaet dreier seg om **deltakende budsjettering**, og her ser vi på hvordan dette blir gjennomført i blant annet Porto Alegre i Brasil og Sevilla i Spania. Det sentrale spørsmålet er hvordan kan vi gi folk demokratisk styring over budsjettene i sine nærområder?

Det tredje temaet gir oss et noe bredere blikk på **demokratisk økonomistyring**, og vi presenterer radikale måter å organisere en økonomi uten penger, politisk styring av verdens finansmarkeder foreslått av FNs Stiglitz kommisjon og økonomisk samarbeid mellom Latinamerikanske land som utfordrer den nyliberale modellen.

Det siste temaet handler om **en grønn og bærekraftig økonomi**, og vi diskuterer blant annet hvordan man kan sikre prinsippet om at forurenser betaler.

Last ned foreløpig program, og følg med for oppdateringer på www.attac.no

Velkommen til noen interessante og lærerike dager!

3. Kvotehandel redder ikke klimaet

Klimakrisen må løses gjennom demokratiske og rettfærdige avtaler om faktiske utslippskutt.

Å overlate til markedsmekanismene å redde klimaet, er ikke løsningen. Kvotehandel åpner for at rike land kan kjøpe seg fri. Samtidig vil stadig mer av kloden og til og med atmosfæren bli privatisert, og omgjøres i verdipapirer som kan bli nye spekulasjonsobjekter på finansmarkedene. Attac krever at norske utslippskutt i hovedsak tas i Norge, at det ikke gis gratiskvoter til norsk oljeindustri, og at kvotemarkedene ikke utvides ytterligere.

Kampen mot klimatrusselen krever en omfattende innsats fra land over hele kloden. De rike landene har hovedskylden for klimakrisen, dermed burde prinsippet være enkelt: forurensere betaler. I stedet åpner kvotehandel for at rike land kan kjøpe seg fri, og utslippene fortsette.

Kvotehandling bygger på prinsippet om at klimakutt skal tas der det er billigst. Tanken er at dersom det koster mindre å redusere klimagassutslipp i Ukraina enn i Japan, så er det der kuttene bør tas. Kvotesystemet regner med andre ord pris- og lønnsforskjeller mellom to land som et godt grunnlag for byrdefordelingen ved utslippsreduksjon. Dette er et vanskelig utgangspunkt når byrder skal bæres i fellesskap.

Hovedkritikken mot dagens kvotesystem er at det i tillegg til å fordele byrder urettferdig ikke nødvendigvis gir reduserte klimagassutslipp. James Hansen, klimaforsker ved NASA, og Gwyn Prins, professor ved London School of Economics, mener at kvotemarkedet vil gi storstilt sirkulasjon av verdipapirer, snarere enn store CO₂-kutt. Kvotehandelssystemet fremstår som et virkemiddel for å utsette tiltak i rike land og fraskrive seg ansvar for reduksjoner. Som eksempel må Norge neste år bruke 1,4 milliarder kroner på kvotekjøp fordi vi har økt våre utslipp med 8,4 prosent siden 1990 i stedet for å kutte dem i henhold til Kyoto-avtalen. Dette er likevel ikke mye for rike Norge. Til sammenligning planlegger oljeselskapene investeringer for 145 milliarder kroner på norsk sokkel i 2010.

I september i år vedtok EU at 164 industri- og gruvesektorer i unionen, som til sammen står for 75 prosent av utslippene i EUs klimakvotemarked (ETS), skal få tildelt gratiskvoter for alle sine utslipp. Bakgrunnen er frykt for at industribedriftene ellers vil flagge ut til land hvor de ikke må kjøpe kvoter. Som deltager i ETS innebærer regelverket at Norge må gi store mengder gratis CO₂-kvoter til petroleumsindustrien.

Gratiskvotene blir beregnet ut fra hvor mye bedriften tidligere har sluppet ut. Bedrifter som vil øke eller redusere aktiviteten skal etter bestemte regler få tildelt flere eller færre kvoter i tråd med bedriftens planer for økt eller redusert produksjon. EUs vedtak favoriserer altså storforurensere. En sterkt forurensende bedrift som vurderer å redusere sin produksjon må ta med i regnestykket at de mister gratiskvoter fra staten som de ellers kunne solgt til andre kvotepliktige bedrifter. På samme måte vil gratiskvotene være en del av investeringsbeslutningen for nye forurensende bedrifter, og slik oppmuntrer man nye bedrifter til forurense i stedet for til å ta i bruk miljøvennlig teknologi.

I tillegg til kjøp og salg av kvoter mellom landene, åpner Kyoto-protokollen for at de rike landene kan kjøpe seg rett til å forurense mer hjemme, mot at de finansierer klimaprosjekter i land som ikke omfattes av avtalen. Det er meningen at disse prosjektene skal gjøre at utslippene i de fattige landene vokser mindre enn de ellers ville gjort. I de pågående klimaforhandlingene diskuteres det blant annet om skog og jordbruk skal inn i denne ordningen. Dette vil kunne gi enorme muligheter for spekulanter som kjøper og selger utslippsrettigheter. Multinasjonale selskap har allerede begynt å hamstre landområder, og om jordbruket blir innlemmet i den grønne utviklingsmekanismen vil privatiseringen av fellesgodene bli intensivert. Stadig mer av kloden, til og med atmosfæren, omgjøres i verdipapirer, og blir spekulasjonsobjekter, med mulighet for store fortjenester.

Skal Norge oppnå reduksjoner, må regjeringen si nei til å dele ut gratiskvoter til oljeselskapene.

Videre må regjeringen bidra til faktiske kutt av utslipp i Norge. Et internasjonalt kvotehandelssystem er ikke løsningen på klimautfordringene verden står overfor. Norge må være en pådriver for effektive og rettferdige demokratiske løsninger hvor statene forplikter seg til kutt i egne faktiske utslipp - ikke overlate løsningen av klimakrisen til markedsmekanismene.

Attac Norge krever:

- Ingen gratiskvoter til oljeindustrien
- Ingen utvidelse av kvotemarkedet eller den grønne utviklingsmekanismen
- Norske utslippskutt må i hovedsak tas i Norge
- Investeringer i klimatiltak i utviklingsland må ikke telle som kutt i norske utslipp, men komme i tillegg

Uttalelse om kvotehandel vedtatt av styret i Attac

4. Debatt om oljefondet- nå på video

7. desember arrangerte Attac debatten "Skal finansspekulasjon sikre framtidens pensjoner" på Litteraturhuset. Nå kan du se debatten på video her.

Norge har valgt å investere overskuddet fra oljeinntektene i verdens finansmarkeder. Målet er å trygge norske pensjonsutbetalinger i framtiden. Stortinget reviderte i vår de Etske retningslinjer for plassering av midlene. Man ønsker at fondet skal bidra til bærekraftig utvikling både sosialt og miljømessig. Sikres det best ved aksjekjøp?

De overordnede spørsmålene blir knapt stilt: Er det en god ide å anvende oljemilliardene på denne måten? Hva er alternativene? For miljøet, fra et solidaritetsperspektiv, for Norge?

Disse deltok i debatten:

Forsker Helge Ryggvik
Storingsrepresentant Irene Johansen (Ap)
Helene Bank, Attac Norge

Gå direkte til videoene her:

<http://www.attac.no/video>

5. Attac- kalender

Konferanse: En annen verden er mulig- men hvilken? [Oslo]

Tid: 5 -7 februar 2010

Sted: Håndverkeren i Oslo

Vi setter søkelyset på hvordan skape en økonomi som setter folk, ikke profitt, først. Målet med konferansen er å presentere Attacs utfordringer til regjeringa og presentere gjennomførbare måter å bygge opp en demokratisk styring av en bærekraftig verdensøkonomi.

Velkommen til noen interessante og lærerike dager! Se www.attac.no for mer informasjon.

Landsmøte i Attac arrangeres 20. – 21. mars. Følg med på aktivitetskalenderen på www.attac.no for mer informasjon.

attac%

Her finner du Attac sin nettside: www.attac.no

MEDIER

Søk etter flere nyheter om Attac i mediene her: <http://search.kvasir.no/query?q=attac&pg=q&what=news>

BLI MEDLEM

Bli medlem i Attac: medlem@attac.no

Ønsker du å gi støtte til Attac?: www.attac.no/kontakt/1123834314

Norad

Nyhetsbrevet er produsert med støtte fra Norad.

Ønsker du å melde deg av nyhetsbrevet kan du gjøre det til: medlem@attac.no